

Πληροφορίες: Αντωνίνα Παπαθανάσογλου: 213-1306804
τηλ. Γραμματείας Κύκλου Ποιότητας Ζωής: 213 - 1306 664, -693
Email: gl@synigoros.gr

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
κ. ΑΘΑΝΑΣΙΟ ΤΣΙΟΥΡΑ
ΓΕΝΙΚΟ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ
[ggdp@minfin.gr](mailto:ggap@minfin.gr)

ΥΠΕΝ
κ. ΠΕΤΡΟ ΒΑΡΕΛΙΔΗ
ΓΕΝΙΚΟ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ ΦΥΣΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ & ΥΔΑΤΩΝ
ggenvr@ypen.gr

**Θέμα: Όροι για την προστασία της Caretta Caretta κατά την παραχώρηση απλής χρήσης
αιγιαλού - παραλίας σύμφωνα με το Εθνικό Σχέδιο Δράσης**

Αξιότιμε κύριε Τσιούρα,

Αξιότιμε κύριε Βαρελίδη,

Ο Συνήγορος του Πολίτη, λαμβάνοντας υπόψη την εμπειρία του από τη διερεύνηση υποθέσεων που αφορούν την προστασία της θαλάσσιας πανίδας, θα ήθελε να θέσει υπόψιν σας ορισμένες παρατηρήσεις και προτάσεις σχετικά με την εφαρμογή του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την Caretta - Caretta, αλλά και του λοιπού θεσμικού πλαισίου προστασίας του εν λόγω είδους, κατά την παραχώρηση απλής χρήσης αιγιαλού - παραλίας.

Ειδικότερα, η θαλάσσια χελώνα Caretta – Caretta, (αλλά και τα είδη Dermochelys Coriacea και Chelonia Mydas), προστατευόταν ήδη από το 1980 με το ΠΔ 617/80 (Α' 163), το οποίο όριζε ότι απαγορεύεται σε όλη την επικράτεια η αλιεία της, η καταστροφή των αυγών και η συλλογή των νεοσσών. Ακολούθως, το ΠΔ 67/1981 (Α' 23) κήρυξε τα ανωτέρω τρία είδη ως προστατευόμενα από την ελληνική νομοθεσία και απαγόρευσε τη σκόπιμη θανάτωση, τον τραυματισμό τους, το εμπόριο, την αιχμαλωσία και την κατοχή τους. Σε κάθε περίπτωση, οι οικότοποι του εν λόγω είδους τυγχάνουν προστασίας με τη Οδηγία 92/43, όπως ενσωματώθηκε στην ελληνική έννομη τάξη με τις ΚΥΑ 33318/3028/11-12-1998 και 1489/853/2008. Επιπλέον, η θαλάσσια χελώνα Caretta - Caretta προστατεύεται από τη Σύμβαση της Βέρνης, η οποία αποτελεί δεσμευτικό νομικό εργαλείο για την προστασία και διατήρηση της άγριας πανίδας, η οποία κυρώθηκε από την Ελλάδα με το ν. 1335/1983, καθώς και από τη Σύμβαση της Βόννης για την προστασία και διαχείριση των μεταναστευτικών ειδών πανίδας/ ορνιθοπανίδας, η οποία κυρώθηκε με το ν. 2719/1999.

Με το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Caretta - Caretta (ΥΑ ΥΠΕΝ/ΔΔΦΠΒ/68083/2147/2021 - Β' 3678) εξειδικεύτηκαν τα μέτρα, τα οποία οφείλουν οι αρμόδιες υπηρεσίες να λάβουν για την προστασία του είδους. Ως ένα από τα μέτρα αυτά ορίστηκε η τακτική επικαιροποίηση της ΚΥΑ 56468/2020 (Β' 2198) η οποία, τροποποιώντας την ΚΥΑ 47458/2020 (Β' 1864), έθεσε συγκεκριμένους όρους για την προστασία των βιοτόπων αναπαραγωγής της Caretta - Caretta για δραστηριότητες αναψυχής σε ετήσια βάση με σταδιακή ενσωμάτωση των αποτελεσμάτων που προκύπτουν από τα λοιπά μέτρα δράσης.

Συγκεκριμένα, η ΚΥΑ 56468/2020, τροποποιώντας το παράρτημα Ι της ΚΥΑ 47458/2020 «Περιβαλλοντικοί Όροι για την Απλή Χρήση Αιγιαλού και Παραλίας», έθετε επιπλέον όρους σε περιοχές παρουσίας και ωτοκίας της χελώνας Caretta – Caretta, οι οποίοι περιγράφονται ως ακολούθως:

- Τοποθέτηση ομπρελών σε σταθερά σημεία και σε άξονες κάθετους προς το κύμα καθώς και εξασφάλιση απόστασης ίσης ή μεγαλύτερης των τριών (3) μέτρων μεταξύ τους.

- Η άμμος μεταξύ των ομπρελών και ξαπλωστών δεν θα καλύπτεται από ξύλινους διαδρόμους. - Εξασφάλιση ελεύθερης ζώνης πλάτους πέντε (5) μέτρων στην κορυφή της παραλίας όπου οι χελώνες θα μπορούν να φτιάξουν τις φωλιές τους.

- Το πλύσιμο των ξαπλωστών και ο καθαρισμός του εν γένει εξοπλισμού, να γίνεται εκτός της παραλίας.

- Συγκέντρωση των ξαπλωστών και του υπόλοιπου κινητού εξοπλισμού με τη δύση του ηλίου, σε σημείο εκτός της αμμώδους παραλίας και επανατοποθέτησή τους το πρωί. Η μεταφορά τους απαγορεύεται να γίνεται με «σύρσιμο» επί της άμμου. Ειδικότερα για τις ομπρέλες και λόγω της σταθερής βάσης τους, δεν συνίσταται η καθημερινή μεταφορά τους αλλά η χρήση ομπρελών που μπορούν να κλείνουν, ώστε στην περίπτωση δημιουργίας φωλιάς, να υπάρχει δυνατότητα περιορισμού της σκίασης του σημείου αυτού της παραλίας.

- Καθαρισμός της παραλίας χειρωνακτικά κατά τη διάρκεια της περιόδου αναπαραγωγής της χελώνας. Οχήματα καθαρισμού μπορούν να χρησιμοποιούνται μόνον πριν την έναρξη (δηλ. πριν την 1η Μαΐου) και μετά το τέλος της περιόδου αναπαραγωγής (δηλ. μετά την 31η Οκτωβρίου).

- Αποφυγή φωτορύπανσης και εξασφάλιση πως δε θα υπάρχει διαρροή φωτός από ιδιωτικές και δημόσιες φωτεινές πηγές προς την παραλία ώστε να μην αποπροσανατολίζονται οι νεοσσοί. - Απαγορεύεται η οργάνωση beach-parties και μουσικοχορευτικών εκδηλώσεων.

- Απαγόρευση πρόσβασης και κίνησης οχημάτων στην παραλία.

- Διασφάλιση εγκατάστασης ικανοποιητικού αριθμού χημικών τουαλετών για την εξυπηρέτηση των κολυμβητών, μακριά από τους διαδρόμους ωτοκίας της χελώνας Caretta caretta.

Το νομοθετικό πλαίσιο, το οποίο ίσχυε για την παραχώρηση απλής χρήσης αιγιαλού/ παραλίας, παρέπεμπε στη προαναφερόμενη ΚΥΑ 56468/2020 μέχρι και το 2022 (ΚΥΑ 49552/2022 – Β' 1952). Το 2023 εκδόθηκε η ΚΥΑ 38609/2023, η οποία αντικατέστησε τις προηγούμενες αποφάσεις. Στο παράρτημα Ι αυτής παρατίθενται οι περιβαλλοντικοί όροι για την απλή χρήση αιγιαλού – παραλίας, όπου, όμως, δεν αναφέρονται εξειδικευμένα μέτρα προστασίας για τις περιοχές παρουσίας και ωτοκίας της χελώνας Caretta - Caretta, ούτε και γίνεται κάποια παραπομπή στους όρους, οι οποίοι είχαν προβλεφθεί με την ΚΥΑ 56468/2020. Αντίστοιχα, η ΚΥΑ 57878/2024, η οποία βρίσκεται εν ισχύ, δε θέτει ούτε και αυτή εξειδικευμένους όρους για περιοχές παρουσίας και ωτοκίας της Caretta - Caretta. Ειδικότερα, στην ΚΥΑ του 2024 αναφέρεται στην παρ. 1 του παραρτήματος Ι, ότι για περιοχές του δικτύου Natura 2000, οι οποίες διέπονται από ειδικό καθεστώς προστασίας, βάσει του ν.

1650/86, όπως ισχύει, ισχύουν οι όροι και περιορισμοί που αναφέρονται στις διατάξεις χαρακτηρισμού τους. Επίσης, λόγω της οικολογικής αξίας των περιοχών αυτών, οι Δήμοι και οι παραχωρησιούχοι οφείλουν να λαμβάνουν μέτρα για την προστασία και διατήρηση των ειδών.

Σκοπός του Εθνικού Σχεδίου Δράσης είναι η βελτίωση της κατάστασης διατήρησης των πληθυσμών της θαλάσσιας χελώνας *Caretta caretta* στην Ελλάδα, μέσω της ανάκαμψής τους και της βελτίωσης της βιωσιμότητάς τους στα κρίσιμα χερσαία και θαλάσσια ενδιαιτήματα του είδους¹. Ένας, δε, από τους στόχους αυτού είναι ο συντονισμός του θεσμικού πλαισίου για την επιτυχή προστασία της *Caretta – caretta*. Επισημαίνεται, ότι δεν έχουν ενταχθεί όλες οι σημαντικές περιοχές ωτοκίας του εν λόγω είδους στο δίκτυο Natura 2000, ενώ πολλές περιοχές που έχουν ενταχθεί παραμένουν χωρίς διαχειριστικά σχέδια και χωρίς να έχουν εκδοθεί οι απαιτούμενες κανονιστικές πράξεις σύμφωνα με το άρθρο 21 του ν. 1650/86. Εκ των ανωτέρω συνάγεται, ότι τα μέτρα προστασίας του είδους δεν εξειδικεύονται επαρκώς, ενώ οι δραστηριότητες αναψυχής, που αναπτύσσονται μετά την παραχώρηση απλής χρήσης αιγιαλού – παραλίας, δύνανται να θέσουν σε μεγάλο κίνδυνο τη διατήρηση αυτού.

Με βάση τα ανωτέρω, παρακαλούμε όπως εξετάσετε το συγκεκριμένο ζήτημα, προκειμένου να εισαχθούν στο ισχύον νομικό πλαίσιο παραχώρησης απλής χρήσης αιγιαλού – παραλίας συγκεκριμένοι όροι για την προστασία των περιοχών παρουσίας και ωτοκίας της *Caretta – caretta*, σύμφωνα με το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την *Caretta - caretta*, αλλά και το λοιπό θεσμικό πλαίσιο προστασίας αυτής, όπως αναλύθηκε ανωτέρω.

Παραμένουμε στη διάθεσή σας για οιαδήποτε σχετική πληροφορία ή διευκρίνιση.

Με τιμή

Ανδρέας Ι. Ποττάκης
Συνήγορος του Πολίτη

¹ Επισημαίνεται ότι το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο (ΕΔ) το 2016 έκανε δεκτή την προσφυγή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής το 2011, κατά της Ελλάδας με αντικείμενο την ελλιπή προστασία της θαλάσσιας χελώνας *Caretta caretta*. Η απόφαση αφορούσε τον κόλπο της Κυπαρισσίας στη Μεσσηνία, ενώ οι παλαιότερες αποφάσεις που είχε εκδώσει αφορούσαν τα Ιόνια νησιά. Επίσης, η Ελλάδα είχε καταδικαστεί ήδη από το 2002 από το ΕΔ (υπόθεσης C-103/00) για την αποτυχία προστασίας του εν λόγω είδους στη Ζάκυνθο.

Κοινοποίηση:

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ
gram_ddpp@gspp.gr

ΥΠΕΝ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
gdpp@prv.ypeka.gr

ΟΦΥΠΕΚΑ
info@necca.gr
e.koumoutsou@necca.gr
mdpp.southernpeloponnese@necca.gov.gr